

Zeven vragen aan Joop van Heeswijk

1 Tijdens de FLORON-dag in Nijmegen op 13 december 2014 werd je uitgeroepen tot vrijwilliger-van-het-jaar. Waaraan heb je die titel te danken, denk je?

Waar zal ik beginnen? Het is eigenlijk een heel verhaal. Ik werkte als botanisch analist op het Biologisch Station "Weevers' Duin" op Oostvoorne. Toen dat begin jaren '90 werd opgeheven zat ik zonder werk. Om meer kans te krijgen op de arbeidsmarkt ben ik toen een archief-opleiding gaan volgen. Maar werk vinden bleef lastig. Omstreeks 2000 kwam ik via mijn oud-collega Dick van der Laan in contact met Ruud van der Meijden. Ruud zocht iemand die streeplijsten uit de periode 1900-1950 toegankelijk kon maken. Maar men moet weten dat deze oude gegevens indertijd cumulatief waren ingetekend in de zogenaamde IVON-albums. De grote man hierachter was Jan Sloff. Ze geven een mooi inzicht in de verspreiding van plantensoorten in de eerste helft van de vorige eeuw. Deze cumulatieve waarnemingen zijn ook gebruikt voor de drie delen van de Atlas van de Nederlandse Flora¹⁾. Ruud wilde echter een tijd-ruimtelijk beeld krijgen in de ontwikkelingen van de Nederlandse flora door aan een plantennaam, jaartal, vindplaats en vinder te koppelen. Subsidie voor dit project was moeilijk, maar uiteindelijk kwam die er toch voor een betaalde kracht. Een moeilijkheid is dat sommige planten van naam zijn veranderd en oude namen in onbruik zijn geraakt (Heukels', 16e druk, uit 1970 is de laatste editie die alle synoniemen noemt). Een ander probleem is dat er in de marge van de lijsten soms soorten zijn bijgeschreven die niet op de Standaardlijst staan en dus

geen taxonnummer hebben. Daar moet dan een oplossing voor gezocht worden. Al met al bleek het veel meer werk dan gedacht. Toen mijn pensioenleeftijd in zicht kwam, was dit project dan ook nog niet voltooid. Daarom heb ik aangeboden dit karwei na mijn pensionering als vrijwilliger af te maken.

2 Hoe is je belangstelling voor de natuur ontstaan?

In de jaren '50 en '60 hadden mijn ouders een zomerhuisje in Oosterhout (N.Br.). Ook

waren ze lid van de Natuurvrienden en gingen we naar de kampen op de Paasheuvel in Vierhouten. Tijdens de lange wandelingen die we daar maakten ontstond mijn belangstelling voor de natuur in het algemeen.

Een andere aanleiding lag in de boeken van Tolkien, in het bijzonder Silmarillion. Tolkien had een bijzondere belangstelling voor bomen.

3 Wat heb je met planten?

Ik heb een algemene interesse in planten. Ik heb de analistenopleiding gevolgd in Delft. Ik volgde de botanische studierich-

ting. Mijn laatste stage jaar bracht ik door op het Biologisch station op Oostvoorne. Na afronding van mijn studie kon ik daar meteen aan de slag.

4 Je hebt me meegenomen naar boekhandel Donner. Waarom?

Vooral praktisch. We zitten hier in de koffiehoeke van boekhandel Donner aan de Coolingsingel in Rotterdam. Mooi centraal ten opzichte van mijn woonplaats Spijkenisse, het Centraal Station in Rotterdam en de dinsdagse boekenmarkt bij de Laurenskerk waar ik ook graag even mag rondneuzen op zoek naar boeken over mijn hobby's.

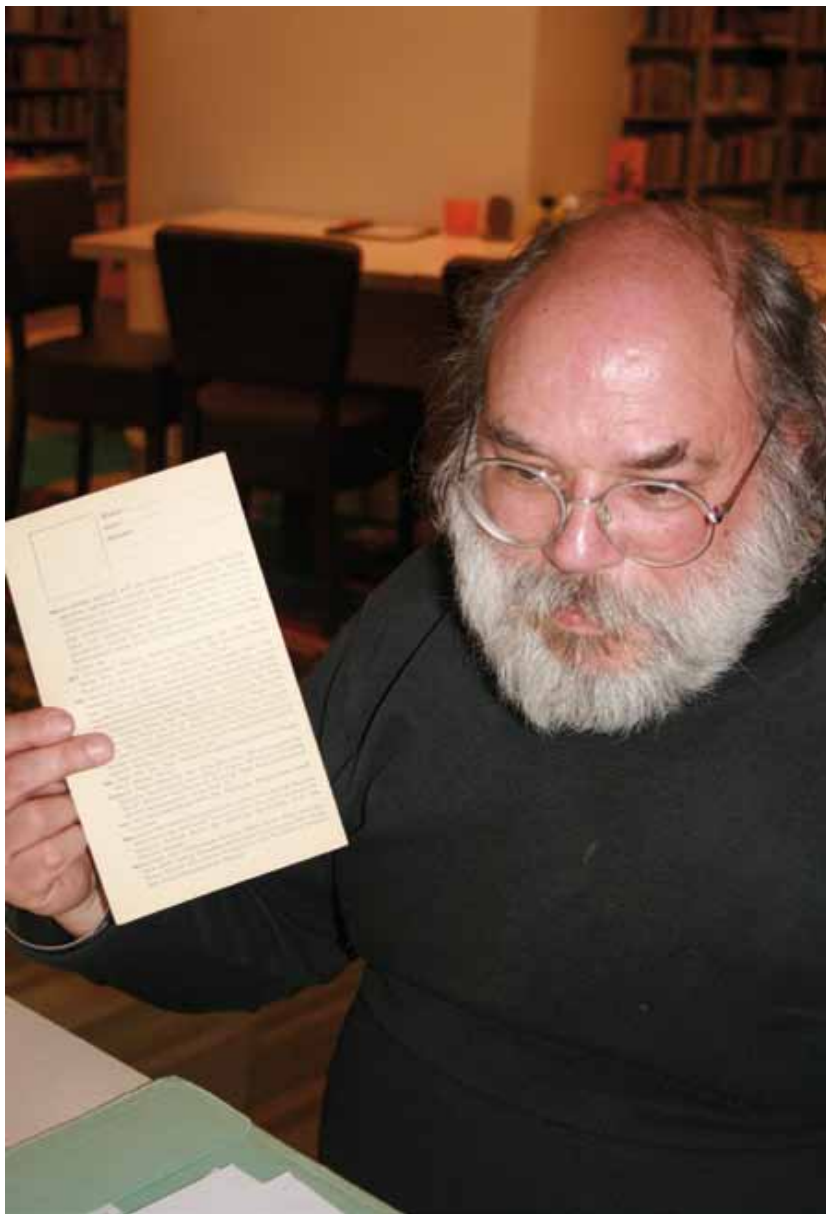
5 Hoeveel tijd besteed je aan dit 'vrijwilligerswerk'?

Ik ben vier dagen in de week, totaal 30 uur, bezig met het invoeren van de oude streeplijsten. Zoals gezegd een tijdrovende bezigheid. Mijn werkplek is in Leiden bij Naturalis.

6 Wat is volgens jou de functie van de 'vrijwilliger' voor de Nederlandse natuur?

Dit vrijwilligerswerk zie ik vooral

Joop van Heeswijk met een oude streeplijst.

als een eerbetoon aan Ruud van der Meijden. Door het toegankelijk maken van al die oude gegevens kan ik een bijdrage leveren waardoor floristen en vegetatiekundigen inzicht krijgen in de ontwikkeling van de plantengroei in ons land. Ruud had daar veel belangstelling voor, hij heeft me gestimuleerd en ik probeer het af te maken.

7 Welke vraag heb ik niet gesteld, maar had je wel graag willen beantwoorden?

Wat wil je weten? Filatelie? Ik ben geïnteresseerd in de postzegels en de postgeschiedenis van de Baltische staten. We hebben er zelfs een eigen vereniging voor.

Mijn MO-studie en belangstelling voor Engels? Die studie beschouwde ik als een ondersteuning van mijn werk, maar het had ook raakvlakken met mijn andere hobby's. Muziek? Klassiek (Chopin), symfonische rock (Pink Floyd, Supersister), traditionals (Ierse folk, Planxty). Lezen? Geschiedenis, science

fiction, fantasy (War-of-the-Roses), Game of Thrones van George Martin.

En al die onderwerpen hebben wel weer een raakvlak met iets anders dat mijn belangstelling heeft.

Voor wie geïnteresseerd is in de achtergronden van het werk van Joop van Heeswijk verwijs ik naar twee artikelen in Gorteria:

- Tamis e.a. (2003): Digitale ontsluiting van historische floristische streeplijsten van de provincie Drenthe. Gorteria 29, 157-169.
- Heeswijk, J. van (2009): Het archief van de Koninklijke Nederlandse Botanische Vereniging (KNBV). Gorteria 33, 202-210.

Tekst en beeld: Egbert de Boer

- ¹⁾ Atlas Nederlandse Flora (drie delen):
- Mennema, J., A.J. Quené - Boterenbrood & C.L. Plate (1980). Atlas van de Nederlandse Flora 1: uitgestorven en zeer zeldzame planten;
 - Mennema, J., A.J. Quené - Boterenbrood & C.L. Plate (1985). Atlas van de Nederlandse Flora 2: Zeldzame en vrij zeldzame planten;
 - Meijden, R. van der, C.L. Plate & E.J. Weeda (1989). Atlas van de Nederlandse Flora 3: Minder zeldzame en algemene soorten.